

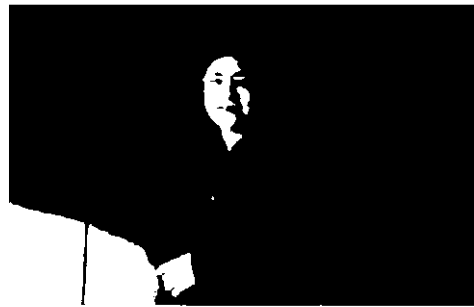
เลือก“มหาวิทยาลัย”ตามสังคม หรือเลือก“อนาคต”ที่แท้จริง

ขณะนี้นักเรียนชั้น ม.6 กำลังอยู่ในช่วงฝ่าฟันกับการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยระบบใหม่ที่เรียกว่า “TCAS” เป็นปีแรก จุดแตกต่างที่ชัดเจนจากระบบเดิมคือ แต่ละคนครองได้ 1 สิทธิ์เท่านั้น นั่นหมายความว่า ถ้าสอบติดที่ใดแล้ว จำเป็นต้องยืนยันสิทธิ์ทันที และถ้าจะสอบรอบต่อไป ก็ต้องสละสิทธิ์ที่เคยได้รับนั้นเสียก่อน

ระบบนี้จะกระตุ้นให้เด็กที่ยึดติดค่านิยมเดิม ตัดสินใจรับสิทธิ์ตั้งแต่รอบแรก ไม่กล้าสละสิทธิ์เพื่อไปสอบใหม่ เพราะกลัวสอบไม่ติดในรอบต่อไป ระบบที่เหมือนจะให้สิทธิ์ แต่ขณะเดียวกันก็ลดรอบสิทธิ์ของเด็กไปด้วยนั้น จะทำให้อนาคตเด็กไทยเป็นเช่นไร

ผศ.ดร.ลักคณา วรศิลป์ชัย รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยกรุงเทพ สะท้อนมุมมองว่า ความคิดดั้งเดิมที่ว่า การสอบผ่านเข้ามหาวิทยาลัยได้คือความสำเร็จสูงสุดในชีวิต ถูกปลุกฝังจากรุ่นสู่รุ่น ผู้ปกครองส่วนใหญ่จะวางแผนการศึกษาให้ลูกตั้งแต่เด็กจนเข้ามหาวิทยาลัย และเมื่อลูกเข้ามหาวิทยาลัยได้แล้ว พ่อแม่ก็จะรู้สึกหมดหวัง แต่นั่นเป็นความเข้าใจที่ผิด เพราะอันที่จริงการเรียนในมหาวิทยาลัยถือเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างตัวตนในอาชีพ ซึ่งอาชีพหนึ่งจะเป็นตัวบ่งบอกชีวิตที่แท้จริงของเด็ก การให้ความสำคัญกับการวางแผนการศึกษาเพียงอย่างเดียวจึงไม่เพียงพอ แต่ต้อง “วางแผนชีวิต” ที่ครอบคลุมทั้งแผนการศึกษาและแผนการประกอบอาชีพ

“ปัจจุบันสถานการณ์โลกเปลี่ยนแปลงเร็วมาก อนาคตไม่สามารถคาดการณ์ได้อย่างแน่นอน ธุรกิจหรืออาชีพดั้งเดิมเริ่มล้มหายตายจาก และตำแหน่งงานหดตัว ในทางตรงข้าม กลุ่ม Startup กลุ่มผู้ประกอบการรุ่นใหม่ และธุรกิจใหม่ๆ กลับมองเห็นโอกาสมากมาย ด้วยเหตุนี้คนที่จะรอดจึงต้องตั้งเป้าหมายแบบเข้าใจอนาคตมากกว่าการนำอดีตหรือความคิดเดิมๆ ไปตั้งเป้าหมายอนาคต การวางแผนการศึกษาก็ต้องปรับตัวตามสถานการณ์อนาคตที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเช่นกัน” ผศ.ดร.ลักคณา กล่าว

ผศ.ดร.ลักคณา วรศิลป์ชัย

เลือกมหาวิทยาลัย → เลือกคณะ → เลือกสาขา (หลักสูตร) → วางแผนให้สอบติด

4 สเต็ปเทปนี้คือขั้นตอนการเลือกมหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติต่อเนื่องกันมา โดย ผศ.ดร.ลักคณา ระบุว่า เป็นค่านิยมเดิมของการเลือกมหาวิทยาลัยคือ เลือก “มหาวิทยาลัย” ที่สังคมยอมรับ ก่อนที่จะมองให้ลึกถึงการเลือกสาขาที่จะสร้างอนาคตได้จริง กลุ่มที่นำเป็นหวังจึงได้แก่เด็กที่วางแผนสอบเข้ามหาวิทยาลัย แบบสอบให้ติดก่อน เพราะต้องการการยอมรับและคำชื่นชมจากคนรอบข้าง เพียงเพื่อพบความสุขในระยะสั้น ก่อนจะพบความทุกข์ในระยะยาว เนื่องจากเลือกเรียนตามค่านิยมเดิมที่พอเรียนจบแล้วกลับไม่มีงานทำ

“ขั้นตอนดังกล่าวคือสิ่งที่ปฏิบัติต่อเนื่องกันมา ทั้งที่อาจไม่ตอบโจทย์อีกต่อไป เพราะเห็นที่จริงแล้วการวางแผนต้องเริ่มจากอนาคต ด้วยการมอง “อาชีพ” ในอนาคต ไม่ว่าจะเลือกเป็นมืออาชีพหรือเลือกเป็นเจ้าของธุรกิจโดยเลือกเจาะไปที่สาขาหรือหลักสูตรเฉพาะทาง ซึ่งเป็นที่ต้องการในอนาคต แล้วเรียนให้ลึกๆ ให้เชี่ยวชาญไม่ใช่เริ่มต้นจากการตั้งเป้าหมายมหาวิทยาลัยที่อยากเรียนก่อน แล้วเรียนอะไรแบบกว้างๆ ไม่เก่งสักอย่าง หรือเรียนศาสตร์เก่าๆ ที่ไม่ตอบโจทย์ กลายเป็นคนที่ไม่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง สุดท้ายก็ตกงานและต้องหวาดกลัวอนาคตที่ไม่แน่นอนไปตลอดชีวิต” ผศ.ดร.ลักคณา กล่าว

ผศ.ดร.ลักคณา ยังฝากอีกว่า สิ่งที่พึงตระหนักไว้ก็คือ มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งมีความเชี่ยวชาญแตกต่างกัน คำพูดที่ว่า "เรียนที่ไหนก็เหมือนกัน" หรือ "เลือกชื่อมหาวิทยาลัยไว้ก่อน" จะไม่ใช่อีกต่อไป ตัวอย่างความเชี่ยวชาญที่ไม่เหมือนกัน เช่น บางมหาวิทยาลัยมีความถนัดในการสอนให้นักศึกษาเก่งวิชาการ เติบโตบนเส้นทางนักวิชาการ แม่นยำทฤษฎี บางมหาวิทยาลัยมีความถนัดในการสร้างให้นักศึกษาเก่งปฏิบัติมีอุปกรณ์การเรียนการสอนพร้อม สอนโดยผู้เชี่ยวชาญที่รู้จริง จบแล้วพร้อมปฏิบัติงานได้ทันที บางมหาวิทยาลัยถนัดการสร้างคนไปเป็นมืออาชีพ ขณะ

ที่บางมหาวิทยาลัยถนัดการสร้างเจ้าของธุรกิจ บางมหาวิทยาลัยถนัดสายวิทยาศาสตร์ บางมหาวิทยาลัยถนัดสาขาบริหารธุรกิจ มนุษยศาสตร์ หรือสังคมศาสตร์ เป็นต้น

"แต่ข้อควรระวังไม่ใช่คำตอบ แต่ต้องทำความเข้าใจลงไปทั้งสาขาและเนื้อหาหลักสูตร บางครั้งชื่อสาขาอาจเหมือนกัน แต่เนื้อหาหลักสูตรแตกต่างกัน จบมาแล้วก็มีความสามารถต่างกัน ดังนั้น ก่อนตัดสินใจเลือกเรียน จะต้องศึกษาให้ลึกกว่า ทิศทางของหลักสูตรนั้นเรียนแล้วไปทำอาชีพอะไรได้บ้าง วิชาที่เรียนมีอะไร กระบวนการบ่มเพาะเป็นอย่างไร เครื่องมือมีความทันสมัยหรือไม่ บางครั้งอาจต้องคำนึงด้วยซ้ำว่า เรียนจบแล้วจะเป็นเจ้าของธุรกิจได้ไหม เพราะเด็กรุ่นใหม่ส่วนใหญ่ไม่ต้องการเป็นลูกจ้างไปตลอดชีวิต แต่ต้องการทำงานอิสระหรือนำวิชาชีพที่เรียนมาสร้างธุรกิจของตัวเอง" ผศ.ดร.ลักคณา กล่าว

แล้วการเลือกศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยเพื่อเป็นเครื่องมือสร้างเส้นทางอนาคตในปัจจุบัน ควรจะมีขั้นตอนอย่างไร ประเด็นนี้ ผศ.ดร.ลักคณา อธิบายว่าให้ดำเนินการตาม 5 ขั้นตอนนั้น คือ 1. เลือกอาชีพ หรืออนาคตที่ต้องการ 2. เลือกสาขา (หลักสูตร) 3. เลือกคณะ 4. เลือกมหาวิทยาลัย และ 5. วางแผนสอบแบบมีเป้าหมาย จะเห็นได้ว่า ขั้นตอนนั้นเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างสิ้นเชิง จึงถึงเวลาแล้วที่เด็กไทยต้องทบทวนวิธีการเลือกเรียนในระดับมหาวิทยาลัย และต้องมั่นใจว่า เราตั้งเป้าหมายอนาคตจากข้อมูลของอนาคต อย่างตั้งเป้าหมายอนาคตจากข้อมูลในอดีตหรือค่านิยมที่ล้าสมัย ก่อนจะตัดสินใจเลือกเรียนอะไร เด็กไทยต้องคิดให้รอบคอบ แล้วหาคำตอบให้ได้ว่า สาขาหรือหลักสูตรที่จะเรียนนั้นอยู่ในโลกอดีตหรือโลกอนาคตกันแน่

ส่วนผู้ใหญ่ก็ต้องเปลี่ยนจากคำถามเดิม ๆ ที่เคยถามเด็กว่า "เรียนที่ไหน" เป็นถามว่า "เรียนอะไร" พร้อมกับสร้างค่านิยมใหม่ด้วยการตั้งคำถามว่า "เรียนจบแล้วไปทำอะไร" จะดีกว่า.